

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра _____ Менеджмент _____
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка праці і соціально-трудові відносини _____

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: _____ «Регіональне управління» _____
(назва освітньої програми)

Спеціальність: _____ 281 «Публічне управління та адміністрування» _____
(найменування спеціальності)

Галузь знань: _____ 28 «Публічне управління та адміністрування» _____
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: _____ Перший (бакалаврський рівень) _____
(Назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
Менеджмент _____
(найменування кафедри)

Протокол № 1 від 18 серпня 2020 р.

м. Запоріжжя 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<i>ППВС 09 Економіка праці і соціально-трудоі відносини Вибіркова дисципліна Цикл професійної підготовки</i>
Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>
Викладач	<i>к.е.н., доцент, доцент кафедри Шитікова Лариса Віталіївна</i>
Контактна інформація викладача	<i>Телефон кафедри: (061) 7698-2-54 телефони викладача: +38066-331-36-48, +38097-39-26-657, E-mail викладача: larisashytikova@gmail.com</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>згідно до розкладу занять: https://zp.edu.ua/rozklad-zanyat-ta-konsultacyi-19 дистанційне навчання - https://moodle.zp.edu.ua/</i>
Обсяг дисципліни	<i>Кількість годин – загальний обсяг 90 годин кредитів – 3 кредити ЕКТС розподіл годин: 14 лекцій; 14 практичних; 60 самотійна робота вид контролю – залік</i>
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізитами та постреквізитами дисципліни «Економіка праці і соціально-трудоі відносини» є дисципліни згідно зі структурно-логічною схемою підготовки здобувача вищої освіти Загальні компетентності, які полегшують засвоєння дисципліни: ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Спеціальні (фахові) компетентності, яка полегшує засвоєння дисципліни: СК 2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів; СК 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
Дисципліна "Економіка праці і соціально-трудоі відносини" спрямована на формування комплексу професійної компетентності здобувачів вищої освіти, оновлення сучасних теоретичних і практичних знань з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій. Загальні компетентності: ЗК 1 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК 2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 6. Здатність працювати в команді. ЗК 7. Здатність планувати та управляти часом. ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності). Спеціальні (фахові) компетентності: СК 1 Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів СК 2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів. СК 4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ. СК 6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.	

СК 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.
 СК 10 Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування
 СК 11.Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.
Результати навчання:
 ПРН 8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень
 ПРН 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку
 ПРН 16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування формування системи знань з теоретико-методологічних та соціально-економічних питань трудових відносин у суспільстві.

5. Завдання вивчення дисципліни

Висвітлення теоретико-методологічних та соціально-економічних аспектів сучасних проблем економіки праці і соціально-трудових відносин

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Економічні й соціальні компоненти трудового потенціалу.
 Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва
 Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства.
 Змістовий модуль 2. Ринок праці як сфера трудової реалізації людини
 Тема 3. Ринок праці і його регулювання.
 Тема 4. Соціально-трудові відносини зайнятості
 Змістовий модуль 3. Організаційні й соціальні компоненти процесу праці.
 Тема 5. Планування праці
 Тема 6. Організація праці та нормування праці
 Змістовий модуль 4. Економічні компоненти процесу праці
 Тема 7. Продуктивність і ефективність праці.
 Тема 8. Політика доходів і оплати праці.
 Тема 9. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці
 Змістовий модуль 5. Соціально-трудові відносини та їх регулювання, удосконалення та розвиток
 Тема 10. Соціально-трудові відносини як система. Механізм функціонування системи соціально-трудових відносин: організаційні аспекти.
 Тема 11. Соціальне партнерство.
 Тема 12. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин. Міжнародний досвід регулювання соціально-трудових відносин.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни..Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства.	Лекція	2
2.	Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни.Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства.	Практичне заняття	2
3	Тема 4. Ринок праці і його регулювання Тема 5. Соціально-трудові відносини зайнятості	Лекція	2
4.	Тема 4. Ринок праці і його регулювання. Тема 5. Соціально-трудові відносини зайнятості	Практичне заняття	2
5.	Тема 5. Планування праці. Тема 6. Організація праці та	Лекція	2

	нормування праці		
6	Тема 6. Планування праці. Тема 6. Організація праці та нормування праці	Практичне заняття	2
7. Рубіжний (модульний) контроль 1			
8.	Тема 7. Продуктивність і ефективність праці. Тема 8. Політика доходів і оплати праці	Лекція	2
9	Тема 7. Продуктивність і ефективність праці. Тема 8. Політика доходів і оплати праці	Практичне заняття	2
10	Тема 9. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці Тема 10. Соціально-трудові відносини як система. Механізм функціонування системи соціально-трудових відносин: організаційні аспекти.	Лекція	2
11	Тема 9. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці Тема 10. Соціально-трудові відносини як система. Механізм функціонування системи соціально-трудових відносин: організаційні аспекти.	Практичне заняття	2
12	Тема 11. Соціальне партнерство. Тема 12. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин. Міжнародний досвід регулювання соціально-трудових відносин..	Лекція	2
13	Тема 11. Соціальне партнерство. Тема 12. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин. Міжнародний досвід регулювання соціально-трудових відносин.	Практичне заняття	2
14. Рубіжний (модульний) контроль 2			
15. Підсумковий контроль (залік)			
8. Самостійна робота			
За графіком самостійна робота - 60 год.			
Консультативна допомога здобувачам вищої освіти надається у таких формах:			
- особиста зустріч викладача і здобувача вищої освіти за графіком консультацій (https://zp.edu.ua/rozklad-zanyat-ta-konsultaciy-19) - один раз на тиждень або за попередньою домовленістю;			
- листування за допомогою електронної пошти larisashytikova@gmail.com (у форматі 24/7 кожного дня);			
- відеозустріч, аудіоспілкування або повідомлення у сервісах Viber, WhatsApp (за графіком консультацій викладача);			
- спілкування по телефону (з 10.00 до 12.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).			
Тема	Види робіт	Кількість	
Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни. Праця як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва	1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу та літературних джерел. 2. Розгляд питань, що передбачені для самостійного опрацювання. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань 4. Підготовка рефератів, доповідей, презентацій.	5	
Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства.	1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу та літературних джерел. 2. Розгляд питань, що передбачені для самостійного опрацювання. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань. 4. Підготовка рефератів, доповідей, презентацій.	5	
Тема 3. Ринок праці і його	1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу та літературних джерел.		

регулювання	2. Розгляд питань, що передбачені для самостійного опрацювання. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань 4. Підготовка рефератів, доповідей, презентацій.	5
Тема 4. Соціально-трудова відносина зайнятості	1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу та літературних джерел 2. Розгляд питань, що передбачені для самостійного опрацювання. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань. 4. Підготовка рефератів, доповідей, презентацій.	5
Тема 5. Планування праці	1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу та літературних джерел. 2. Розгляд питань, що передбачені для самостійного опрацювання. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань. 4. Підготовка рефератів, доповідей, презентацій.	5
Тема 6. Організація праці та нормування праці	1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу та літературних джерел. 2. Розгляд питань, що передбачені для самостійного опрацювання. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань. 4. Підготовка рефератів, доповідей, презентацій 5. Систематизація вивченого матеріалу модуля перед написанням модульної контрольної роботи.	5
Тема 7. Продуктивність і ефективність праці.	1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу та літературних джерел. 2. Розгляд питань, що передбачені для самостійного опрацювання. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань. 4. Підготовка рефератів, доповідей, презентацій	5
Тема 8. Політика доходів і оплати праці.	1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу та літературних джерел. 2. Розгляд питань, що передбачені для самостійного опрацювання. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань. 4. Підготовка рефератів, доповідей, презентацій	5
Тема 9 Аналіз, звітність, аудит у сфері праці	1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу та літературних джерел. 2. Розгляд питань, що передбачені для самостійного опрацювання. 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань. 4. Підготовка рефератів, доповідей, презентацій	5
Тема 10. Соціально-трудова відносина як система. Механізм функціонування системи соціально-трудова відносин:	1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу та літературних джерел. 2. Розгляд питань, що передбачені для самостійного опрацювання 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань. 4. Підготовка рефератів, доповідей, презентацій.	5

організаційні аспекти.		
Тема 11. Соціальне партнерство.	1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу та літературних джерел. 2. Розгляд питань, що передбачені для самостійного опрацювання 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань. 4. Підготовка рефератів, доповідей, презентацій	5
Тема 12. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин. Міжнародний досвід регулювання соціально-трудових відносин.	1. Опрацювання прослуханого лекційного матеріалу та літературних джерел. 2. Розгляд питань, що передбачені для самостійного опрацювання 3. Підготовка до практичного заняття, виконання домашніх завдань. 4. Підготовка рефератів, доповідей, презентацій. 5. Систематизація вивченого матеріалу модуля перед написанням модульної контрольної роботи.	5

9. Система та критерії оцінювання курсу

Контрольні заходи – поточний контроль, рубіжний контроль, підсумковий контроль.
За видами контролю – тестування, залік

Поточний контроль здійснюється в двох формах:

- контроль систематичності та активності роботи студентів протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- модульний проміжний контроль.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час контролю враховуються види робіт, які надані в таблиці.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ				
Види роботи		Кількість	Оцінка за 1 вид роботи	Всього за вид
1 Письмова робота				
1.1	Тести	10	3	30
1.2	Теоретичні питання	2	10	20
	УСЬОГО	12	-	50
2 Робота студента на протязі модульного тижня				
2.1	Конспект лекцій	1	5	5
2.2	Рішені і здані практичні завдання	1	5	5
2.3	Тести для поточного контролю	10	3	30
2.4	Самостійна робота студента	1	5	5
2.5	Присутність на занятті	1	5	5
	УСЬОГО	6	-	50
	РАЗОМ			100 балів

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий модулі.

Розподіл балів, які отримують студенти при поточному оцінюванні знань (залік)

Поточне тестування та самостійна робота		
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль №2	Сума

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	
8	8	9	8	8	8	9	8	9	8	8	9	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

10. Політика курсу

Політика відвідування аудиторних занять (особиста присутність здобувача вищої освіти на заняттях). В умовах впровадження онлайн-освіти за наявності об'єктивних причин та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватись самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання Moodle про стан виконання завдань та раз на тиждень – за графіком консультацій - виходити на онлайн-консультацію.

Політика дедлайнів. Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів, до яких має бути виконано певне завдання.

Політика академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проектних завдань.

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>).